

Bygdesagnet om "Håkkåskrinet"

Artikkel etter Sverre Brekk

Bygdesagnet har fortalt at en gang de holdt på å utbedre Selbuveien forbi Elvran øvre, eller Litj-Elvrin som gården også blir kalt, gnr.199 bnr.2. Ikke langt fra der gårdens smie en gang lå, der ble det såkalte "Håkkåskrinet" funnet. Skrinet ble funnet i sandmelen der de tok ut grus, da de holdt på med vedlikeholds arbeid på veien. Når dette var, er en ikke helt sikker på, men vi vet at veien først ble rodelagt i 1825. Men dette måtte være etter den tid. En av de som var med og fant skrinet var Ola Hågensen Dybvad, født 11 desember 1842 og døde 2 februar 1914. Ola Håkkåsa Dybva, eller Meiseli-gubben som han også ble kalt, var gift med Birgitte Johnsdatter Hell, født i 1844 og døde i 1927. Den andre som var med var Annanias Hågensen Dybvad, født 30 juni 1831 og døde 21 april i 1905. Han var gift med Sigrid Olsdatter Sorte, født i 1835 og døde i 1914. Den tredje som var med og fant skrinet var husmannen Ove Olsen Dybvashammeren. Han var født den 6 mai 1844 og døde 4 september 1908, og gikk under navnet Ove Håmmara. Han var gift med Karen Henrikka Halvorsdatter Dybvastrøen. Hun var født i 1831 og døde i 1896. Ove Håmmara var nyrydningsmann og nybygger på plassen Nystykket. Som tilleggsnæring driv han som murer ved siden av. Husmannsplassen Nystykket var plass under østre Dybvad, og han kjøpte plassen Nystykket av Johan Sandfærhus den 6 august i 1891, og han tok da navnet Nystykket.

Sagnet sier videre at når Ola Håkkåsa og Annanias Hågensen fant skrinet i sandmelen, dekket de det over, slik at husmannen skulle holdes utenfor dette funnet. Den ene av de to begynte å klage over at han ikke kjente seg riktig bra i kroppen, og sendte husmannen Ove Olsen av sted for å hente hjelp, det var til Johan Olsen Råen på Lille Elvran eller Råa som det blir sakt i dagli tale, at Ove søkte hjelp. Johan Råen var født i 1867 og døde i 1911. Mens Over Håmmara var borte, jobbet de to andre med å grave fram skrinet fra sandmelen, og fikk plassert skrinet opp i vogna, og braut av granbar for å dekket til skrinet med.

"Håkkåskrinet"

*er i fortsatt
god bevaring
med sine
jernbeslag og
innvendige
skinnfor.*

Foto Sverre Brekk

Til slutt la den "syke" seg opp i barsenga i vogna, - han følte seg "meget dårlig". Det ble vel ikke mer gruskjøring hverken på Ola Håkkåsa eller Annanias Hågensen den dagen. De kjørte vel hjem til sitt, med den dyrebare lasten oppe i vogna. Det ble fortalt at skrinet var fylt med sølvdalere, og at etter dette funnet ble det etter hvert velstand på de to Dybvasgårdene. Han som ingen goder fikk, var husmannen. Hvor disse pengene en gang kom fra, og hvor mye penger det var, sier historien ingen ting om. Hvem som en gang gjemte unna skrinet i sandmelen, og i hvilken hensikt det skjedde, får vi aldri noe sikkert svar på. Med sin helt spesielle utforming skrinet har, kan det tyde på at det er et medisinskrin eller pengeskrin fra den tid Armfelt med sin hær gjestet Lånke-bygda høsten 1718. Det har hele tiden ligget et hemmelighetskremmeri over hele denne historien.

"Håkkåskrinet" ble solgt på auksjon etter Birgittas døde i 1927. Det var John Pedersen på nordre Dybvad som på denne auksjonen fikk kjøpte "Håkkåskrinet".

Skrinet er fortsatt den dag i dag vel bevart i privat eie, og har gått i arv fra far til sønn. Selve skrinet er ikke så stort, men er laget på en litt spesiell og forseggjort måte. Skrinet er forsynt med en skuffe i bunnen. På yttersiden er det kledd med skinn og deretter beslått med jernbeslag rundt. Det er tydelig at det er blitt laget til et spesielt formål, med tanke på å oppbevaring av verdisaker.

"Håkkåstuggu"

Ola Hågensen Dybvad, - også kalt Håkkåsa Dybvad, satte opp den såkalte "Håkkåstugu" litt øst for gården østre Dybvad. "Håkkåstuggu" gnr.184 bnr.3 og feste nr.1 ligger helt inne ved den gamle kirkeveien fra Elvran og over Veisetskogen og kommer fram ved gården Nordhallen i Dybvad.

Da Ola Hågensen Dybvad hadde solgt gården, tok han fra et jordstykke, der han bygde en liten stue for seg og kona Bergitta. Etter at Bergitta ble dårligere til beins, gikk Klara Wognild med posten til henne. Når vi vet at det på denne tiden ikke var verken alderstrygd, eller at hun hadde noen kårtytelser på annen måte, var det godt gjort av enken Birgitta å holde avis. Det var folk på større bruk som ikke hadde råd til å holde avisen. Klara har fortalt at det hente hun også fikk 25 øre i betaling for at hun kom med avisen.

Etter Birgittas død, kom alle deres eiendeler under hammeren, og ble solgt på auksjon. Paret hadde ingen barn etter seg. "Håkkåstuggu" ble ikke solgt på auksjon, den var testamentert til Gustav Stuberg (Stubergsmyran). Etter et par år solgte Gustav Stuberg stua til Tobias Wesche, som fikk tinglyst festekontrakt på tomta og stua i 1929, med lovnad på at stua skulle få stå på samme tomta. Tobias hadde også blitt lovet hustomt nede ved Draveng, men dit ble aldri stua flyttet. Tobias Wesche ble gift med Ingeborganna Jonille Korsveien. I denne lille stuen vokste det opp heile ti barn. "Håkkåstuggu" eies i dag i fellesskap av barna etter Tobias Wesche. Etterkommerne etter Tobias holt det som tradisjon å samles der i stua ved sankthans tider hvert år, til en mimre stund over en tid som en gang var.

I denne vesle "Hokkåstuggu" like ved den gamle krikevegen fra Elvran forbi Korsveien i Dybvad, vokste det opp en barneflokk på ti barn.

Foto. Torbjørn Foss, 1996